

ЦЕТИЊСКИ ВЈЕСНИК

ИЗЛАЗИ СРИЈЕДОМ И СУБОТОМ

Цијена: за Црну Гору на годину 10 круна, на по године 5 круна; ван земље 15 франка у злату.

Уређује: ОДБОР

Адреса: „Цетињски Вјесник“ — Цетиње, Adresse: „Le Courrier de Cetigne“ — Cetigne (Montenegro)

Поједини број 10 пара.

БРОЈ 19.

ЦЕТИЊЕ, СУБОТА 5. МАРТА 1911. ГОД.

ГОДИНА IV.

Да вам кажемо

II

Црна је Гора данас на Балканскоме Полуострву сила првога реда. Сви се на њу обраћају и сви послушају њен одговор. Без њеи њенога саизвољења ништа се не ради. Нити смије да се ради. У њеним је рукама судбина Турске. Она располаже Македонијом, Ст. Србијом и Албанијом.

Аустро-Угарска, Турска, Италија, па Бугарска, Србија и Грчка, и све остале заинтересоване велике силе нијесу пред њоме ништа. Све су оне данас само упрли поглед на десну руку Краља Николе и стријепе, чекајући, шта ће коме да пружи. А он даје Македонију Бугарској, Санџак и Албанију Аустрији, а себи задржава само Плав и Гусиње. Србији, наравно, ништа. Њу је шта више изгубио из друштва. Италији такођер ништа, да се не би рекло да је пристрастан, због зета. Отранто треба да буде у рукама аустријским, да Италију у Јадранскоме Мору закључа.

Кад ствар овако стоји, природно је да је Црна Гора једина крива што се овако подијелио Балкан. Да њене силе није, Србија би заузела Македонију и Ст. Србију, јер је све спремила што за тај чин треба, а Албанија би припала ко зна коме, можда и Италији, те би тако она закључала Аустрију у Јадранскоме Мору.

Овако нико други него Црна Гора крива, зато удри на њу. И сила агарјанска доиста и налеће на њу и конаби је. Или грми, ил' се земља тријесе, ил' удара море о брегове; нити грми, нит' се земља тријесе, нит' удара море о брегове, већ то бију луте редакције кумбарама из тонова тешких, свака носи сто тавара умља, сто тавара умља и безумља, да разбију силу црногорску. А сила се чврсто укопала, па ни да би оком затрепала.

То страшно лути агарјане српске, те опет налећу и сваки пут с новим приповијеткама и подметањима. Гледамо ми то и помишљамо на добри српски народ, што мора све да гута. Сјећамо се онога паше из Змајеве пјесме што је рекао за једног српског хајдука, кога је у тамници враго: ако је умио камен грести, можда се је угојио. Тако нешто и ми да кажемо за српски народ: ако безумље умије за памет примити, можда је већ и мудрацем постао.

Јер оно што рекоше, и што још говоре, чисто је безумље. Представити Црну Гору која дијели земље и градове, а сви други слушају, може бити само у одсуству памети и карактера. Тако бистре политику само дрљаве бабе иза зимских пећи. Тако се може говорити с надом на успјех само онима, ко-

ји свијет посматрају с висина сеских ђубришта,

Зашто тако чине, није тешко погодити. Треба народ српски обманути, а зато је најбоље да му се говори онако, како то он обично чини кад тумачи планове великих сила. Он онда тачно зна ко ће коме што да да, колико ће ко да заузме, кога да разграбе и ко ће кога на бојноме пољу да туче.

У времену кад је и Србији и Црној Гори потребно као парче насушна хљеба да умни синови српскога народа проучавају свјетска и национална питања са што више објективности, искуства и мудрости, те тако да им помогну да погоде прави пут између сила и харибда европских, између којих кривуда питање српскога ослобођења и уједињења, они се дали на ђаловска подметања, лагања и клеветања, канибалски се радујући кад што год нашkode, или кад могу да изопаче. Сасвим онако, како рали разуздана сокачка дечурлија.

Измислили су да је Црна Гора у дослуху с Аустријом. Они за то немају никаквих података, никаквих доказа, нити ма шта износе што би то њихово тврђење потврдило, али Црној Гори треба напакостити, и онда шта је боље него пронаћи да је с Аустријом у договору. Разумије се тајном. Аустрија је баук, Србину црњи и мрскији од ђавола, и онда је најбоље да је доведемо у везу са тим ђаволом.

То је српска национална и мудра политика данас. Кад су то учинили, онда испредају даље, како ће се Балк. Полуострву подијелити. И све то да би Црна Гора дошла до Плавске и Гусињске Европе. Штета жива што је Аустрија погријешила, те је своје високо ордење послала у Биоград. Да их је којом срећом упутила на Цетиње, бољег доказа од тога не би тражили, да је заиста Црна Гора с Аустријом у дослуху. Овако то се Биограду не може приписати, и ако биоградски власници на све стране увјеравају, како хоће да су с Аустријом у добром пријатељству. И ордени, и добро пријатељство, и умиљаване, и облизивање око Беча, и жеља да се у њихову искреност вјерује, и опет они мрзе Аустрију, а Црна Гора је воли, па је с њоме чак и у тајном споразуму.

Тако то иде по њиховој конфузној памети. И кад са таквом конфузиом наиђу свуда куд се окрену на неповјерење, Црна им је Гора крива.

Допустимо да је Црна Гора у неком дослуху с Бечом. Шта је тај дослух до сад штетнога донио Српству? И с каквим се оправдањем смије претпоставити да ће донијети?

Њемачка је Аустрији отела првјенство у „Бунду“ и неке земље, па су сад у савезу. Аустрија је ратовала с Италијом, па су такођер у савезу. Ратовали су Енглеска и Француска, Француска и Русија, и сад кад би тамо такви политичари водили ријеч какви су српски, требало би све њих унапријед осудити на вјешала, јер су у дослуху с непријатељима. Код њих треба свијет и историја да се укоче према шаблону минувих догађаја. Они не признају, да је календоскоп у политици бржи и разноврснији од онога у физици.

С овим нећемо да кажемо да каквог споразума Црна Гора и Аустрија имају, него да укажемо на слабу памет, или пропасти морал, код оних који унапријед осуђују нешто, за које се не зна постоји ли или не постоји, и да ли би, ако би постојало, што год српској ствари штетовало. Кад би споразума баш у ствари и било, у Црној се Гори има толико памети и српског патриотизма, да се не би ни нашта пристало, што би макар колико било на уштрб српских интереса. Кад би тај споразум постојао, имали би разлога сви родољуби да се радују, јер би то било јемство, да је Црна Гора ушла у такве односе само по цијену унапређења српских интереса.

То пакосни противници не претпостављају, јер не годи њиховој зловољи, него измишљајући споразум представљају Црну Гору као дјевојку, коју не смију пустити саму у мушко друштво.

То се код њих зове српски и поштено; то је добра и мудра српска национална политика.

Чекајте, још нијесмо завршили.

Господину

Николи Пашићу

Биоград.

У Народној Скупштини, одговарајући на интерпелацију г. г. Ст. Новаковића и Ст. Рибарца, а специјално поводом једнога питања г. Рибарчевога, Ви сте рекли, да онај, који је под Обреновићима писао противу Црне Горе, сад у „Цетињскоме Вјеснику“ пише противу Србије.

У „Цетињскоме Вјеснику“ поред других пишем и ја, али не противу Србије, коју Ви увијек подмечете, него противу Вашег неспрског рада. Имам зато основанага разлога да вјерујем, да се горње Ваше ријечи тичу мене. Али да Вам, с обзиром на евентуалне последице, не бих учинио неправду, молим Вас да изјавите, сматрате ли и Ви да се оне мене тичу?

Ако то буде у ствари, молим да уједно кажете (да не бисмо губили времена), у коме сам листу писао противу Црне Горе, именујте чланке, цитирајте моје ријечи, позовите се на сведоке, у опште дајте каква било доказа да сте говорили истину. Задовољавам се ако Ваше тврђење учините макар и вјероватним.

У вези с тим казали сте даље, да знате једнога човјека, који је добијао новац да покрене лист, у коме би помоћу највећег патриотизма сјао неповјерење и нерасположење међу балканским државама*).

Неоспорно сте и тиме намигнули на мене. Ако се ја варам, и ако се то мене не тиче — изјавите, јер сте то дужни, пошто сте ме довели у подзарење; ако ли ме се пак тиче, имајте грађанске храбрости и искренности једнога поштеног човјека па реците: Ко је давао новац, јесам ли га ја примио, јесам ли покренуо лист и који, ако ли га нијесам покренуо, зашто сте рекли да ми је у томе циљу давао новац. Све то треба Ви да кажете. Невалјалице не сме нико крити. Ко их крије, сам је такав. У најмању је руку њихов јатак.

Намигнути па побјећи, не давши никаква доказа ни стварна разлога, или је потказивачко одвратно клеветање, или давање могућности да се неваљалац одбрани. Али онда зашто се клеветало? И једно и друго непоштено је.

Ви знате једнога човјека који је добијао новац да покрене лист да сије раздор, а ја знам једнога министра председника кога су прозвали архилажовом, јер је страховито лагао. Реците Ви мени онога човјека, а ја ћу Вама овога министра председника.

Ми сад морамо један другог истрјерати на чистину: или Ви мене као неваљалица, или ја Вас као клеветника и архи... (нека вам г. Јаша Продановић допуни ту ријеч, јер нећу у плагијат).

Цетиње.

Стеван Ј. Радосављевић — Бдин.
професор

*) То и оно горе по „Политици“

Писмо уредништву

II.

Поштовани г. уредниче,

Борба, коју је почео Митрополит Вићентије била је много огорченија и много опаснија за једну страну, јер су неваљалци почели употребљавати насилна средства, почели су употребљавати *нож и револвер*. Митрополит је истина имао уза се најинтелигентније Србе, најпоштенније синове онога несрећног народа, најбоље пионере на просветном пољу у Старој Србији и Македонији, али је *котерија* имала *силу и злато*. Митрополит је с правом мислио да је правда на његовој страни, да ће сачувати своју паству и своја права, нарочито још кад и најбољи чланови друштва дијеле његово мишљење. Били су људи уза њ, који су и свој живот ставили на олтар домовине. *Злогласна мафија* била је у очајању, бијеснила је, и, наравно, почела је прљати руке *крвљу невиних и поштених Срба*. Прва је жртва био честит један Србин и домаћин уважен у Скопској Црној Гори. Донио је сиромаш своје архипастиру једно прасе. Е! то је Митрополитов човјек, загракташе *црни гаврани*. Треба му смрсити konce, да научимо памети и друге, да увиде шта их чека, ако не приђу нама. Тужор нареди неким пропалим индивидуама, међу којима је био на жалост и учитељ Крсто, и они убише *честитог Србина*. Просто га из-

мрцварише. Али ова невина крв, која вапијаше на људску неправду и поквареност, не застраши борце за народне интересе, већ још више раздражи све честите Србе и борба постаде још страшнија. Наставнички колегијум у Скопљу са својим директором одмах се стави на право становиште, да се Митрополиту помогне, да се сачувају његове прерогативе, да се не допусти да се он понизи, јер се онда понижава цио српски народ. У директора је колегијум нашао свога правог представника, јер је то био човјек спреман, савјестан, честит и уважен, који је дошао у те крајеве чисто из патриотизма, јер заиста никакве друге побуде нијесу га руководиле да под старост остави своје миле и драге и да оде тамо, гдје је свакоме поштенном човјеку био живот у опасности. Директор Лука Лазаревић схватио је врло добро своју дужност и као Србин и као старешина највећег завода српског у неослобођеним крајевима, те заједно са колегама почео радити на томе да се што више користи напием народу, те и прије на страну Митрополита Вићентија. Само се двије пропалице одвојише из колегијума. Али није ни чудо. Један је био највећи коцкар, који отвори у Скопљу прави Монте-Карло, гдје је на најнепоштенији начин черупао своје жртве, а други је био права улицизна адлежних. Обојица су дошли у те крајеве из простог разлога, што на друго мјесто не би могли ни опстати, и што су поред добре плате имали и масне додатке. Они су отишли право у своје *јато*. У осталом цијела разбојничка банда око Татора била је састављена од таквих неваљалаца.

Котерија је почела прво са наставничким колегијумом. Претила је чак убиством неким, али кад и то не поможе, онда га растера. Имала је власт и почела ју је злоупотребљавати. Сломи највише директора, коме најгладнијим интригама онемогући опстанак у Скопљу. Он оде чудећи се неваљалству својих компатиота, који су послали да раде на просвјетном ускрснућу српскога народа, а они ће закопати и све српске идејале.

На његово мјесто дође прво директор солунске гимназије, за чије вријеме изгоре зграда учитељске школе, а послје послаше једнога кретена, који ни појма није имао о нашем народу у неослобођеним крајевима, али који је дошао на то недостојно мјесто за њега из простог разлога што је био презадужен у својој домовини, па му је био тамо опстанак онемогућен, а друго што је вршио пандурске дужности свога шефа, поквареног Татора. Истина за своју службу добио је врло масну плату и још маснији додатак, што не би могао имати ни после 20 година свога службовања. Послије директора дођоше на ред и остали наставници, све растурише, а доведоше своје улицизне, неваљалце, као што су били и остали око Татора, и почели су сви прави терор над јадним Митрополитом и његовим присталицама. Почели су *претити револвером* и самом Митрополиту. Једнога дана позове Татор два теориста и нареди им да убију Митрополита. И сада долази најинтересантије. Један од њих, који је огрезао био у крви, одговори „поштенном“ Татору: „Господине, наредите ми да убијем ма кога од *наших непријатеља*, и ја ћу усред бијела дана извршити то, али да дигнем руку на свога архијереја, на *српског Митрополита*, кога треба да бранимо својим животом, то нећу учинити ни за какво благо!“ Ко је био поштенији?... Овоме не треба коментара. Послије неколико дана при-

мјетио сам да Митрополит носи *револвер*, а кад сам га питао шта ће му, он ми одговори сузним очима: „Е, мој синко, да се браним од *Срба*, од оних, који су постављени да ме бране свима силама, па и својим животом!“ Поток суза покваси његово старачко и светитељско лице и плач угуши његов говор. Потресен његовим мукама прекинуо сам говор о том жалосном, али јединственом догађају у светској повесници.

Па куда ли ће душе тих неваљалаца? Дали они мисле на Бога и на његов суд? Заиста не! Јер да мисле на то, они би се сами згрозили од својих дјела! Ових дана оде вођа котерије Богу на истину. Његова болест, која га је мучила толико година, ваљда је хтјела да опомене његове сараднике, да има Бога и божје правде, па ће их можда то отргнути од ђавола, коме су до сада служили. Истина „*de mortuis nihil nisi bene*“, али по својој дужности морао сам навести тај случај.

Пошто котерија увиди да силом још није ништа успела, приступи преговорима са Митрополитом. Он је пристао, само да спасе своју паству од беде, која му се наметну на врат, који и онако носи ропски јарам. Обећање Митрополиту да ће све радити сагласно с њим и да ће чувати његова митрополитска права, која су чак и *Турци поштено*.

Свршен је компромис. Али за колико? За врло кратко вријеме, јер док је Митрополит извршио неке захтјеве Татора, те уклонио неке најспособније своје помагаче, овај почео постављати на најважнија мјеста пијанице, лопове и коцкаре. За митрополитског намјесника у Куманову постави татор без питања Митрополита Вићентија једнога пијаницу и неморалног калцана, али извршног члана црне котерије. Митрополит се запрепасти. Све молбе да се такви људи уклоне са тих положаја осташе без успјеха. Напоследку Митрополит се лати свога права. Обрати се Валији са захтјевом да уклони те људе, који није су његови чиновници, а он их није ни поставио на те положаје. Он је могао ово захтјевати, јер су наши Митрополити у Турској *бератлије*, те имају права да затраже да се премјести сваки онај чиновник, био хришћанин или Турчин који ради против њихових интереса.

Било је случајева да су премјештали чак и Валије. И чујте Срби!... *Наш Татор иде Турчину и моли га да не учини по жељи Митрополиту*. Ужас!... То је било издајство према Српству, то је издајство према заветној мисли Србиновој. То се кажњава као и свако издајство смрћу. Али тог неваљалца не заболи ни глава, шта више унапређен је класом и одликован!!!!...

Митрополит сазове тада епархијски збор, на коме су били сви учитељи, свештеници и остала интелигенција из епархије. Посље дуге дебате о стању народа и просвјетних радника ријешено је, и ако су протествовали котеријашки пандури, да се „Главном Таторству“ упути меморандум, у коме ће бити изложено жалосно стање нашега народа у епархији и сви ужаси које трпи народ и просвјетни радници од обести неких неваљалаца и моли се „Главном Таторству“ да стане на пут томе, јер ће последице бити ужасне. Народ је пријетио да ће прећи у *унију*, ако буде морао и даље да трпи оне људе, који мјесто да га бране од навале многобројних непријатеља, они га сами даве. Меморандум потписах сви поштењни Срби и Митрополит поднесе га „Татору“ да упути „Главном Татору“. Али тај неваљалац не само

што није хтио ни чути за то, него је чак и поцепао меморандум. Митрополит ужаснут од такве дрскости, затражи помоћ од представника братске нам Русије, који одмах прими меморандум и упути га гдје треба. Али „Главном Таторству“ можда и не прочита тај доказ свих прљавштина његових подручних. Јер шта ћете: „*Similis simili gaudet*“) и меморандум оста глас вапијућег у пустињи.

К. М. К.

*) Ским си онаки си.

Полемика

Зло ли нас је сунце огријало. И ми, као и сви други раби Божији, ишчекивамо жељно пролетње сунце да нас огрије, кад оно блесну отуд од Скадра друго неко сунце, зубато, турско „Сунце“, те нам се кожа од ње сабра на шиљак, као у мачке кад прегрне од страха.

Ви знате то како је. Одозго сунце грије, а доле вас студен брије.

Љуто цвили у горици вила, љуто цвили, преклиње прољеће, што но је се студом обавило, те јој мрзне душа под грона.

А шта ли ми смртни да кажемо — ми, под зубима скадарскога „Сунца“? Па још кад су мамурне ђатиб-ефендије окренуле рефлекторе на нас?

Бар да је чисто, можда би нас што год зар и одкривило, овако — откуд грије, лед нас бије. Јдрцале по њему учене ефендије, па бруку направиле. Као да су домуз-њушком по њему писали. Зато и патимо под његовим прљавим сјајем.

Што је неба да је лист хартије, што је горе да су калемови, што је мора да је мурећена, не би наше описали јаде.

Али тако нам је ваљда записано у књизи судбине. Речено је можда: Прежде придет кончина љета, послат будет от Скадра солнце турецкоје, да вас огрије и обрије, понеже ви не бјехте без гријења Турком.

Душе ваља тако је. Нешто смо и сами криви. Натентао нас је хандрак да прештампамо неки чланак из ческих „Народних Листи“, у ком је било ријечи о Турској и Албанији, а и сами смо нешто дробили, не помишљајући на опасност од стране скадарских ефендија, који ће нас ухватити за нерци и претрести, те сад ето шта би. Није да су нас преко свога „Сунца“ изгрдили мало, сакрменски, него право Турски.

Одмах смо разумјели што ће рећи — цивилизован народ.

Шта би рекли? Сутра има да се одигра близу Биограда један акт, који ће обогатити историју радикалске владавине још једном чудноватом епизодом. Србија је под радикалним одлагањем већ постала позориште, на којој Европа од времена на вријеме гледа најодратније шпектакле. Убијање радника на Чукарици и „Код три кључа“, па сјечење народних посланика на Теразијама, па пуцање на академске грађане код двора, па убијање на Вршкој Чупи, па премлаћивање официра у затвору биоградске полиције, све то и друго, које се не може изређати, може лако да превaziђе крвави шпектакл сутрашњег дана.

На име сутра има (већ четврти пут) да се избере општински председник на Чукарици, коју је радикалска влада одвојила од општине жарковачке. Жарковац, село близу Биограда, а одмах у додиру са одвојеном Чукарицом, то није допуштао. Свакада је избор осујећавао, јер није хтио да допусти, да се Чукарица одвоји. Влада је ријешила да сутра спроведе избор пошто по то. Наравно, око Жаркова и Чукарице биће начичкано жандари и војске. По свој прилици опсјешће се Жарково и никоме се неће дати да из села изиђе.

Жарковчани опет пријете влади. Ево шта јој поручују: „Министару! Унутр дјела изгледа да се занатио да силом изведе избор председника на Чукарици. Без сумње ће Жарково посјести жандармима и војском. Али ми нећемо попустити ни под којим условима и осујетићемо избор пошто било да било. Учине ли жандари и војници употребу од свога оружја, ми се нећемо устезати да одговоримо равном мјером. Ми имамо доста оружја и муниције. Ако нам то не буде доста, сусједна села Жељезник, Кнежевци и Сремчица обећали су нам прискочити у помоћ. На дан избора располагаћемо извјесно с хиљаду пушака и пет хиљада бораца“.

Его какве красоте сазријевају данас у Србији под мудрог владавином радикалском.

Далеко смо од тога да се радујемо. Тако државе једне општине према влади, ма каква била, не одобравамо. А што смо ствар изијели и пред своје читаоце, зато је, да ушитамо: Шта би новосад-

ска „Застава“, загребачки „Србобран“, па онда они у Биограду рекли, да се тако што десило у Црној Гори? Само што је власт на Цетињу узела прије три године једнога крчмара на одговор, они су написали читаву трагедију и никако да се смире, узимајући то као доказ, како су код нас политичке прилике не знамо какве. У Биограду се убијају краљеви, краљице, генерали, у затвору официри, штампарије се разоравају, у народ се пуца, посланици се касане, сад ево читаве општине устају противу државе, да не спомињемо баснословне провизионе и друге шкандале око лифериација, који се никако не скидају с репертоара, и ту нико да би се макар и једним зубом закачио.

Добро је рекао Наполеон: Бог држи увијек с јаким батаљонима. И извјесна српска штампа држи увијек с богатијим. Зашто, ми то не можемо погодити. То је и тешко погодити.

Хроника

Румунско-бугарски односи. Француски лист „Фигаро“ донио је разговор, који је водио један од његових дописника с румунским министром председником г. Карлом. Г. Карл је изјавио, да војне конвенције између Румуније и Турске нема, али да Румунија не би могла остати равнодушна ако би Бугарска пореметила *status quo* на Балк. Полуострву. У томе би случају Румунија мобилизовала и чекала даљи развој догађаја. Иначе односи између Румуније и Бугарске нијесу никакви. Дунав их дијели као да је китајски зид. Трговине готово нема никакве, а и карактер Бугара разликује се битно од румунског, те зато нема ни интелектуалних веза.

Занимљивости

— Србија троши на помагање земљорадње 244.500 динара, Грчка 215.000, а Бугарска 1.875.000 лева годишње.

— Ових дана продана је у Лондону једна српска марка из доба књаза Михаила за 18000 перпера.

— За оставу бадњевог зеља кисјелог купуса, најбољи су судови од брезовог дрвета.

— Да се не би коњима на табане ва-тао снјеги треба их намазати сапуном.

+ Највећа лакомотива која тежи 196.000 кг. а има десет осовина достиже највећу брзину 125 километара на сат.

Вук Врчевић

Биоградски „Трговински Гласник“ донио је у броју 46 овај чланак, који ми радо прештапмавамо, у толико прије, што, у пријатељ овога листа убрајамо и унука Вуковог, г-на, Филипа Ст. Врчевића.

Данас 26. фебруара 1911. године навршује се тачно сто година од дана рођења једног великог Србина, који се прославио пером, и са којим се именом тако често сусрећемо и данашњи у многим листовима и књигама. Данас је сто-ти рођен-дан Вука Врчевића, који је по пут његовог именака Вука Стефановића — Караџића, много радио и учинио на прибирању и објављивању народних умотворина, тога највећег духовног блага нашег великог и растућег народа.

Вук Врчевић роди се у Рисну, у Боци Которској, 26. фебруара 1811. године. Оцу му је било име Стеван, а матери Тода. Стеван је био општински писар и учитељ у Рисну, те је Вук код свога оца научио читати и писати и рачунати. Услјед честог дружења са Талијанима зарана је научно и талијански језик. Умно је лијепо да пјева и црквене pjesме које је свако у мјесној цркви, пдући често заједно с оцем. Кад је подрастао отишао је у Будву. Тамо ступи у трговину. Ту је поред трговине научно и књиге да повезује. Био је свагда веселе и пријатне нарави. Нико не памти да је кад год био невесео или забринут. У друштву је радо причао шалове, приче и пјевао народне pjesме. Бавећи се у Будви научно јен добро немачки говор.

Кад је Петар Петровић Његуш постао владика у Црној Гори позвао је Вука к себи за писара, али му то нијесу родитељи дозволили. — Са Вуком Караџићем познавао се лично, те су се често дописивали, и слао му је pjesме, приче и друге народне умотворине. Године 1852. позвао га је к себи црногорски кнез Данило за личног секретара, давши му за то скромну плату, а уз то стач, храну и сав приход од путних листова. Ту му је било добро, али је морао то мјесто да напусти због даљег школовања своје дјеце.

Са Цетиња је Вук отишао у Задр, гдје је ступио у аустријску службу. Из Задра је послје отишао за вицеконзула на

Требињу у Херцеговини. Ту је остао све до уласка Аустрије у Босну и Херцеговину, кад је отишао у пензију и после је стално живио у Дубровнику, гдје је умро 13. августа 1882. године. Иако је морао да буде (због школовања дјете) у служби туђина, освједоченог непријатеља српског народа, опет никада није заборавио на свој народ.

Он је скупљао народне пјесме, игре, пословице и заговетке. Поред тога писао је о разним народним обичајима, о црквама и манастирима у Херцеговини, о епипнијим догађајима за владе кнеза Данила и о животу владике Петра Петровића II—Његуша. Особито су му биле драгоцијене народне умотворине из Херцеговине и Црне Горе, у које земље прије њега готово није долазио ни један скупљач из нашег народа. А у писању или описивању служио се често народним терминима, те су му описи били у толико примамљивији, са чега су радо читали.

Године 1898. Српско Учено Друштво у Београду издало му је његове Српске Народне Игре, а у брзо затим изабрало га је и за свог почасног члана. Поред тога одликован је од црногорског кнеза Данила и аустријског цара Фране Јосифа. Тако се некада цијенили скупљачи народних умотворина, а данас о њима нико не води рачуна, те их зато тако мало и имамо, поред толиког непокупљеног народног блага.

Става приједноме Вуку Врчевићу и вјечан му спомен међу онима, који га умију цијенити. Ст. М. М.

Српство

Словенски конгрес у Биограду. У Биограду ће 27, 28, 29 и 30 јуна по старом календару бити одржан X. свесловенски новинарски конгрес. Том приликом биће припређена у Београду и прва изложба свих словенских новина у Европи и ван ње. Овом изложбом биће прослављена десетогодишњица онстанка и рада Свесловенског Новинарског Савеза, у коме су ових 10 друштава чешких, руских, пољских, српских, бугарских, словенских, и хрватских новинара са преко 500 чланова. Биће у Београду великих свечаности и излага по Србији. За то се већ сад чине припреме у Београду. Да би овај конгрес што боље успио и да би српски новинари били груписани, извршено је у Биограду спајање два новинарска друштва у једно, „*Српско Новинарско Удружење*“, које сад броји преко 80 чланова, и у чијем су управном одбору, поред 7 изабраних чланова заступљена уредништва свих београдских политичких листова са својим делегатима. Нова управа Српс. Новин. Удружења конституисала се, изабравши себи за председника Бранислава Ђ. Нушу, подпредседнике Бору Поповића народног посланика и Мила Павловића, уредника „Одјека“; за секретаре: Ивана Иванића и Милана Ђорђевића, за благајника Петра Деспотовића, уредника „Српске Заставе“ и Наума Димитријевића, власника „Трибуна“, и за књижићтара Бранка Лазаревића, сарадника „Новог Времена“. Сви чланови управног одбора подељени су у две секције: политичку и економску (по 10 чланова), а има и засебни одбор и суд части. Сад се организују разни одбори за припреме за конгрес и изложбу и за дочек словенских гостију, новинара. По часни председник удружења је још из ранијих година г. Стеван Турчић, директор „Београдских Новина.“

Словенство

Нови Хетман донских Козака. На мјесто почившега барона Таубе-а, назначен је за Хетмана донских Козака генерал Мишченко, који се је у пошљедњем руско-јапанском рату одликовао својим одважним кавалерским операцијама.

Генерал Мишченко је сад у 60-тој години.

Руски ултиматум. Китајска влада још једном одговара на руску ноту, али тако, да ствар, мјесто да се што прије ријеши, почиње да се све више заплиће. Нарочито двије тачке изгледа је китајска влада да изведе начисто: питање о монополама и слободној трговини са чајем, и питање о отварању руских конзулата. На јак се говори, да ће Русија за који дан изупити Китају ултиматум, да се спор једнапут оконча на миран, или на други начин.

Агитација у Монголији. Дикле Кина одговлачи ствар с Русијом, докде агитије код Монголаца да би их озлоједила противу Русије. Ухваћене су прокламације у којима се позивају Монголи да се одури Русима, ако би унали с војском у коју китајску област.

Открила се. Пангерманц Волф, посланик у аустријском сабору, открива сад,

да је за вријеме анексионе кризе Њемачка држала у приправности потребну војску да окупира Ческу, ако би дошло до рата између Аустро-Угарске и Србије — да се Чеси не би побунили.

Привреда

Чишћење воћака од гусјеница. Пошљедњих година наши су воћњаци, особито шљивари у равнијим, жупнијим крајевима страдали од гусјенице. Штете су од тога биле огромне, јер на многим мјестима није имало шљива ни за јело. Ова нам година такође обећава велику појаву гусјенице, ако се воћке на вријеме не очисте. На томе нине до сада ништа урађено, и ако је протекла блага зима била веома поделна за чишћење гусјеница. Пропустили се то да уради најдаље до половине марта, гусјеница ће измилити из свог зимског скровишта. Тада ће бити све доцкал. Воћњаци ће нам у мају изгледати као усред зиме. На род се неће моћи ни помишљати, а и сама се воћка доводи у опасност, да се због појаве гусјенице у следећим годинама не осуши. Зато одмах на посао, јер још није касно! Сва је опасност ове године у оном превријеном лишћу, што осушено виси на воћи. Вјетар га лелуја, али га не може стрести, јер су га гусјенице влакнима притврдиле за границице. Оне су га у исто вријеме по средини превиле, и у њему се затвориле, да ту презиме. Сваки такав лист је управо гусјенично гнијездо, у коме гусјеницама ни најјача сна не може наудити, и ако су веома мале. О томе се можемо увјерити, ако превријено лишће оставимо на топлим мјесту. Под утицајем топлоте гусјенице се пробуде из сна, и измиле из гнијезда. То исто наступа на воћи при крају марта, ако отоши. Тада виђамо гусјенице по наједралим пунољцима, гдје очекују да први листићи потјерају. До половине априла гусјенице се исхране и почну се замијати, а око половине маја излеће из њихових луткица био лептир глоговац. Њега је ланске године у то вријеме било веома много, а ове године је у изгледу да ће га бити још више. Да то не наступи, морамо се постарати да воће на вријеме очистимо. Све оно осушено лишће поскидати руком с воћке, уз пријомоћ лествица, и скупљати га у торбалу. Кад се торбица напуни, изручи осушено лишће на помилу изван воћњака и спали га. За тај се посао могу употребити и одрасла дјeca, који се јак могу успети на врх воћке. При чишћењу воћњака пазиће се и на већа гусјенична гнијезда по врховима граница. Не остављај ни њих, него их одсјечи с граница и баци у ватру. Она се врло лако скидају воћарским маказима на дугачким моткама. Осем тога се по дебу и гранама воћака може наћи и по које гнијездо с јајима од шумске гусјенице. Поскидај и њих, па их заједно с гусјеничним гнијездима спали. За чишћење воћака могу се употребити и подешене лампице. Лампица се подноси под гусјенична гнијезда, да се на самој воћи спале. На овај се начин постизаваштеда у времену, али ако се лампицама пажљиво не рукује, могу се и пунољци воћке опрљити. Ако се воћка руком очисти, успјех ће зависити не само од тога да ли смо је добро очистили, него и шта смо урадили с поскиданим гусјеничним гнијездима. Ако гусјенична гнијезда не спалимо, него их разбацамо по воћњаку, или их оставимо на раскрсницама, или их бацимо у поток, као што се то у нас обично ради, онда тиме нијесмо ништа постигли. Гусјеница измили у своје вријеме из побацих гнијезда и пређе на воћке, као да нијесу ни очишћене. Што се у нас воћњаци слабо чисте од гусјеница, томе је узрок и бојазан у народу од те штеточине. Било је случајева да се при чишћењу гусјеница повреди очи, па да се и ослијени, кад се онако запрљаним рукама пренесу длачице гусенице у очи, и њима трљају. Од гусјеничних гнијезда нема те опасности за очи, јер су гусјенице скривене у гнијездима. У сваком пак случају, као у осталом и при другом каквом раду, не додиривати очи прљавим рукама. Кад се посао сврши, руке добро опрати. Тиме ћемо бити сачувани, да рукама не повредимо очи. А с оно мало труда око чишћења воћака од гусјеница осигураћемо род воћака, ако га иначе понесу, и не омету други узроци.

НАРОДНИ ИСТОРИЈСКИ СЛОВЕНИСТИ

Наука и проналасци

Чудновати костур. Из Њу-Јорка јављају, да је ових дана онде у околини откривен чудновати костур, који потиче из предисторијскога доба. У „Palisadama“ нашли су добро сачуван скелет једног доносауруса, који има дуљину 40 стопа и висину од 15 до 18 стопа.

Стручњаци америкашког природњачког музеја с мјеста су позвани који су изјавили, да је откриће ове предисторијске звијерке, једно од најважни-

јих, која су уопште с десне стране ријеке Мисисипи учинена. „Dinosaurus“, тако се изјаснио асистент музеја, из доба је палеонтологиског, може се најбоље означити као нека врста мешавине између крокодила и ноја. Врло је тешко представити у машини, да је ова горостасна животиња живјела прије неких десет милијона година на оном мјесту гдје се сад дижу колосалне зграде Американаца.

Костур ће бити предан музеју, који се већ данас може хвалити, да има највеличанственији костур диносауруса. Одмах се јавило на стотине подузетника, који су давали големе своте, де би смјели тај костур приказивати по сајмиштима. Управа музеја неће то да дозволи, већ ће саградити одјељење за тај костур.

Термонтида

— Шарл Флорентен Лорно —

Мемфис је спавао. Шест камених краљева, у положају бесмртних, који су виђели како је прошао низ година, доминирали су, с крунама од црвеног гранита, над неједнаким палатама са моћним зидовима.

Зора је силазила у својој слави, предана степеницама величанствених робова; Кефрен, а за тим Кеопс, изнад свега више, дизали су своје далеке и црвенкасте врхове.

Стојећи усправо под својим амфарама, као статуе, жене, голих мишица и мрке, одјевене у плаво одијело, ишле су испод палим љубичастоме Нилу...

У томе тренутку пловио је и Мојсије, непрестано спавајући, и краљева кћи Термонтида, сажали се на дијете дражесније од зоре.

Из женског свијета

Жене у гаћама. Добро је речено: Лудаци измишљају моду, а паметни иду за њом. Шта се све неће покушати и какве комедије неће мода играти с овим свијетом, мушким и женским. Сад се пронашло да жене (ту се разумију и дјевојке) не треба више да носе сукње, јер је неспретно, него гаће по облику као турске цалваре, само не толико широке и толико око појаса набране. То су опет сукње, али само до испод кољена, а послеје долазе широке погавице.

Већ су многе даме набавиле себи такве гаће и почеле носити. Нарочито по престоницама, гдје има много мајмунског и раскошног свијета, који воли све да има и све да окуша.

Него су се грозно разочарале. Кад су се појавиле на улици, светина се за тили часак око њих окупила, затрчала, цијенила, критиковала, одобравала, а богме и исмијавала. Назад је било толико, да се није могло проћи. Обично су онда даме свраћале или у посластичарице, или у кафе, или трговину, и па друга врага ишчезавале. Пегде је морала и полиција да растјерује свијет. У Бечу, Пешти, Мадриду, Берлину и г. д. то је сад на реду и то грдно увесељава мушке и женске.

Оскудица у женама. У Канади влада велика оскудица у женама — тако, да се је влада морала ријешити да пошаље човјека у Европу да задобије пристанак жена на броју од 5000, да ступе у брак с канадским колонистима. Нарочито се осјећа оскудица у женама у селима западне Канаде. Госп. Чајел — тако се зове човјек кога је канадска влада послала — стигао је већ у Лондон и дао је огласе у све новине позивајући жене да му се јаве, које пристају да иду у Канаду. Прва два дана послеје оглашења г. Чајел добио је већ неколико стотина писама и понуда. Многа од тих писама врло су занимљива. Једна пише, да је данас у Енглеској тешко удати се, јер Енглези све више избјегавају брак и постају хладнокрвни спрам женског пола. Друга пише: „Ја већ не знам шта треба да урадим па да се удам. Прави мужевиданас су велика ријеткост. Остаје само једно: да изађем на улицу с ласо (замка, која се у Америци баца на дивље коње, те их хватају) и да сатнем првога кога сретнем. Људи у Енглеској врло се тешко рјешавају да се жене. С одушевљењем пристајем да идем у Канаду“.

Мисија Цојелова успјева добро. Прву партију (50) жена, послао је већ 9. фебруара.

Кратке вијести

Путовање Султана у Албанију. Сад је већ извјесно, да ће Султан путовати у Албанију. Турска легација у Софији то потврђава, умољавајући бугарске листове само да исправа неистина нека тумачење.

Грде Ису Бољетинца. Скадарско „Сунце“, које уређују Турци за Турке и Арнауће, грди не може горе бити Ису Бољетинца, називајући га најгорим именима. Живога би појели.

Идрис Сефер убијен. Арнаутски првак Идрис Сефер убијен је из засједe у Ђаковичкој кази. Власт не може да нађе себе, и тако је убица остао непознат.

Педесетогодишњица. У прошли уторник, 1. марта, навршило се равно педесет година од засновања данашње италијанске Краљевине.

Почетак прославе је сад о католичком Ускрсу.

Француски споменик у Русији. Француски скупштинари, који су недавно били у Русији, ријешили су да 1912. године подигну на Бородину споменик палим француским војницима. Руским војницима је тамо већ подигнут споменик.

Дневник

Краљевска Породица на Ријеци. Њихова Величанства Краљ и Краљица са Њиховим Краљ. Височанствима Књагињицама Ксенијом и Вјером и Књазом Петром отпутовали су прије неколико дана са Цетиња на Ријеку, гдје ће проборавити мањи дио зимске сезоне у благој клими.

Био на Крушевцу. Његово Величанство Краљ био је у прошлу недјељу на Крушевцу код Њихових Краљ. Височанстава Књаза Мирка и Књагиње Наталије. Краљ је ручао код Своје драге дјече и у кругу Њиховом и Својих малих унука, који изванредно напредују, провео је већи дио дана, те се пред вече у аутомобилу вратио на Ријеку.

Краљ на Тополици. Јуче по подне Њ. В. Краљ отпутовао је са Ријеке на Тополицу, гдје бораве Њихова Краљ. Височанства Напљедник и Књагиња Милица.

Његово Величанство налази се, Богу хвала, у потпуноме здрављу.

Били на Цетињу. Њихова Краљ. Височанства Књаз Мирко и Књагиња Наталија били су ономад на Цетињу приликом дана смрти Њиховог сина блаженопокојног Књаза Стевана, на чији су гроб положили вијенац, принијевши Свемогућем топле молитве за покој душе млађаног покојника

Вратио се са Ријеке. Његово Краљ. Височанство Књаз Петар вратио се ономад са Ријеке на Цетиње.

Пашић клеветник. Овај најпоқваренији човјек на Балканском Полуострву дрзнуо се да ономад у београдској Народној Скупштини опет избаци једну ниску клевету на рачун неокаљане туђе части. Уважени родољуб и вођа опозиције у Скупштини г. Стојан Рибарац, приликом претреса једне интерпелације о спољашњој политици Србије, скренуо је пажњу на држање Пашићеве „Самоуправе“ противу Црне Горе. На то је устао Пашић и рекао је, „да они, који су некада у Србији писали противу Црне Горе, сада у Црној Гори пишу противу Србије, и да се на њихово писање не треба базираити, јер је њихов циљ, да посију неовјерење међу овим двијема земљама“.

Пашић је том клеветом циљао на наш лист и на оне, за које он држи да у њему пишу. Ми се не би од те Пашићеве клевете бранили, кад не бисмо знали, да јој је тенденција обманути необавјештене. Од Пашићевих клевета није ни потребно вазда бранити се. Кога он клевета, тај треба да то сматра за част. Сва је његова дволична политика заснована на обманама и клеветама туђе части. То му је рекао онај исти, који сада с њиме сједи у истом кабинету. Он га је назвао архилажовом. Свакако, тај је његов друг био за ту ствар компетентан. Напошљетку, човјек, који је српску круну нудио Батембергу; који је за вријеме рата своје отаџбине позивао њенога непријатеља, да му помогне начинити оружан упад у њу — такав човјек не може више

ни једнога Србина нагрдити. Зато се и ми у овој прилици не бранимо од Пашићеве нове клевете. Јер нам је то испод достојанства, већ једино ради необавјештених хоћемо да расвијетлимо једну ствар.

„Цетињски Вјесник“ покренут је у јулу 1908. То је било некако послије пресуде по „бомбашкој афери“. И тад, и много раније од тад у Пашићевим органима јавности буктала је плаћена новинарска кампања противу Црне Горе и њенога владарца. „Самоуправа“ је била тада на челу те кампање. Ако Пашић жели, ми ћемо му цитирати један чланак „Самоуправе“ из тога времена, кад још не бјеше нашега листа. Отворено се у томе чланку нападало на службену Црну Гору. Са наше стране тада се није чула одбрана. Ко је тад сијао неповјерење, г. Пашићу? Да ли ви, или наш лист, којег у то доба није ни било! Је ли „Цет. Вјесник“ спремио бомбе, или сте им ви били кум? И кад се овај лист јавио ради одбране, тад га Пашић клевета, да он сије неповјерење међу двијема српским државама! То значи, по Пашићевој издајничкој логици, да би овдје требало ћутати и пригнути главе, па сачекати равнодушно, да се над светињама ове земље изврши смртна пресуда, изречена на Теразијама. Нека нам опрости Пашић, па то нећемо пристати, ниши је интерес српски да пристанемо. Бранићемо се ми, и још како бранити. Њихови напади изврнуће нашу невину одбрану у контра-напад, па ко буде крив, нека понесе одговорност.

Што Пашић каже, да су они исти, који сада у Црној Гори пишу противу Србије (т. ј. његовог издајничког рада) у Србији писали противу Црне Горе, — то је само један његов подлачки маневар, да дискредитује родољубље онијех, који раде на овоме листу. Ни један од онијех, на које Пашић циља, није никад писао ни противу Црне Горе, ни противу Србије. Они нијесу ни политички незадовољници, ни присталице каквих партија, већ само исправни Срби, који имају родољубиве куражи, да и под својим потписом у сред Биограда осуде издајничку политику и кампању, која се води противу Црне Горе. Пашић се тога добро сјећа, али опет клевета туђу част. Wie der Schelm ist, so denkt er — што но рекли Швабе. Нека га, нека продужи. Извлачићемо ми његов не-српски рад и даље пред суд чести-тих Срба, макар нам његов убилачки генералштаб са Теразија не-престано анонимно пријетио уби-ствима.

Примјерна чистоћа. На Ријечи смо по улицама а нарочито на риви примјетили примјерну чистоћу. Испред дућана и на кеју покрај Црнојевића Ријеке чистоћа се одржава у особитој реду, што би могло да послужи за углед и нашој пријестоници, која је у чистоћи по улицама од неко доба попустила.

Вријеме. Од прије три четири дана вријеме се промијенило. Студен је сасвијем попустила. По цијелој земљи пала је обилна топла киша, која је жељно очекивана послије оне дуготрајне зимске суше и сјевера. На Цетињу нема више ни мало снијега, који се задржава још само на високим планинама. Данас је освануо диван и ведар прољетни дан. Природа се већ буди.

Несреће у свијету

Злочин откривен након 15 година. Прије неколико дана ухапшен је у Ефердингу у Горњој Аустрији један надничар именом Гадербауер ради крађе дрва. Био је нешто чвркнут, пак је у затвору при-

повијео својим друговима, да је пред 15 година служио у Салзбургу код 2 домобранске пуковније и да је био свједок, како су у пуковој војарни војници силовали лијепу седамнаесто-годишњу девојку. И то њих 25. Девојка коначно није више давала никаквог знака живота, нашто су је војници скрили у сламњачи и шлједели ју дан изнијели из војарне. На темељу овога је одмах поведена истрага, којом се је установило, да је збила онога дана нестало 17-годишње девојке Марије Пингл, која је носила млијеко у војарну. Видјели су је, кад је унишља у војарну, но нико је није видио изаћи, па се узело, да је стража на улазу превидила, кад је девојка изашла. Истрага прије 15 година је обустављена, јер се није могло ништа наћи. Сада су поновно предузете све мјере, да се кривцима уђе у траг.

Отрован пољубац. Ушљед отрованог пољубца су у Гумберланду (држава Маријеланд) умрли трговац Твигс и лијепа његова заручница Граце Лестер. Обоје је било силно богато, а љубило се неизмјерно. Сретни пар шалио се прије неколико дана сједећи за столом, а мајка се повукла дискретно у другу собу. Кад је она након по сата дошла натраг, нашла је обоје у загрљају уста на уста. Хгјела их је изненадити и полако дошла до њих, но на своју велику препаст нашла их је обоје мртво. Љекарским прегледањем се установило, да су усне у њему и у њој биле изгореле и да се овдје ради о тровању цијанкалијем, који је био у некој гуми на столу. Установљено је, да је ову гуму послала заједничка његова и њезина пријатељица. Ради се дакле о умуру.

Књижевност

Најглавније тешкоће у учитељском раду. — „Школски Гласник“, лист за школу и учитеље, у свом 3. броју ове године, од стране уредништва истог листа, донио је исцртан приказ, похвалну и врло симпатичну оцијену на спис г. Ђ. Шпадијера, чији напис горе исписасмо. Ову рецензију као једнога ваљаног и добро уређиваног стручног педагошког листа и ми доносимо с напоменом, да су овај спис г. Шпадијера досада симпатично поздравили и оцијенили и листови: Глас Црногорца, Наше Јединство, Обзор, Браник, Мај, Српски Родољуб и Учитељски Глас. Оцијена гласи:

„У последњем броју овога листа из прошле године објављена је књига под горњим насловом. Овом приликом хоћемо поближе да упознамо наше читаоце са њеном садржином.

Књига је подијељена на увод и на два дијела. У уводу се говори о наставничком раду уопште, о циљу наставе и васпитања.

У првом дијелу наводе се све оне тешкоће у учитељском раду, које потичу од учитеља. Те тешкоће ваља да учитељ отклони, ако жели да му рад буде од успјеха. О тим тешкоћама расправља писац у пет чланака. У 1. чланку захтјева се да учитељ сврши прије свега учитељску школу. Али како ни једна школа не може дати све потребно знање својим васпитаницима, то је потребно да се учитељ непрестано усавршава. То ће пак постићи пратећи лијепу књижевност, а уз то сваку новину у својој струци.

У 2. чланку се препоручује, да учитељ, буде свуда и у свему најбољи примјер својим васпитаницима.

У 3. чланку говори се о томе, како учитељ ваља да се жртвује за народно образовање тако, да га са тога пута не може скренути ни морални ни материјални интерес.

У 4. чланку је напомена како учитељ не треба да прецењује своје знање, нити да презире своје звање.

У 5. чланку изнијет је метод, како треба обрађивати наставно градиво, да наставни рад буде од стварне користи.

У другом дијелу ове књиге је ријеч о тешкоћама у учитељском раду, које потичу од других прилика. У овом дијелу има три чланка.

Први чланак говори о уређењу школе, у којем се захтјева, да се подигну модерне школске зграде; да се установе обласни школски лијечници; да управа школска проишће правила школ. послужитељу, по којима се има управљати у свом послу. Даље се наводи, како многе школе страдају са немарношћу школских одбора, јер многи чланови особито чланови по положају свом, не врше с вољом одборску дужност. Најпослије захтјева се да се учитељу даде већа власт у школ. питањима, како му се не би стварале неприлике и тешкоће, због којих страда и учитељ и настава.

У 2. чланку, у којем се расправља о приманој дјечи у школу вели се, да је

данашњи закон о тамошњим школама учинио велику и значајну реформу у школама, али се на жалост многе његове наредбе одредбе нису оствариле. Тако многи учитељи имају сувише ученика, а непознат је број оних школа, гдје је законски број ученика. Осим тога нема потребног броја учитеља и т. д.

У 3. чланку овога дијела говори се о испитима. Писац припада оном колу педагога, који су против школских испита и наводи сасвим оправдане разлоге, због којих би ваљало укинути испите.

Ово је у кратко преглед ове марљиво написане књиге, у којој се сва истакнута питања расправљају у родољубиву смеру.

Ми је топло препоручујемо нашим друговима по звању. Набавите се може код писца на Цетињу и преко учитељске књижаре „Натошевић“ у Новом Саду.

Изаšla је прва књига часописа „Жена“ садржина је: Слика: Женска Читаоница „Посестрима“. Опис слике од А. — Пјесма „Авет“ од Алила — Из мога дневника, од Д-р Јована Мапојловића. — Туђе мисли. — Распитање здравља од Д-р Данила Кеслера. — Зрнца. — Америко, не било те!, од Зорке Симе Л. Лазаревића. — Туђе мисли. — Једна немодерна жена, приповетка од Жа. — Сестринска помоћ, од Милице Јаше Томића. — Ријеч двије о нашим Женским Добротворним Задругама, од Катарине Пичета. — Домаћа вјештина, од Косте Јорглавића. — Туђе мисли. — О браку, јер у том питању живимо у мраку, (озбиљно ћеретање), од непознатог писца. — Туђе мисли. — Књижевност: Да ли да оснивамо манастире? — од Т. — Разне биљешке. — Биљешке о здрављу. — Биљешке о домаћинству. — Изреке о жени. —

22—50

Збирку семена од 10 20 40 сората разних украсних биљака (цвијећа) за башту или 10 сората кућинских биљака, шаљем за 50, 100 200 црногорских марака, од 15 пара, до 5 пер. за доплатне и повратне, или за марке на којима је означена цвијећа у нов. и форинтах.

Марке не смију бити поцјепапане, треба да имају по крају здраве зубе (зарезе), не смију имати прогледна танка мјеста.

Рђаве марке враћам и морају бити замјењене новим.

Послати их препоручено и запечатено на адресу:

Prof. Dr. Fr. Bubák,
Tábor, Čechy, Austrie.

На „Цетињски Вјесник“ најбоље се претплатити код поште.

Прва Терзијска Задруга
НА ЦЕТИЊЕ.

Израђује најмодерније мушко и женско

ЦРНОГОРСКО ОДИЈЕЛО

ДИВОТ ИЗРАДА НАЈБОЉЕГ КВАЛИТЕТА
ПОД ГАРАНЦИЈОМ

Будући смо у „Задрузи“ само занатлије, који сами радимо, у стању смо робу давати

ЈЕФТИНИЈЕ НЕГО ИКО

Дођите да видите — поручите и увјерите се
С поштовањем
ПРВА ТЕРЗИЈСКА ЗАДРУГА
Катун. ул. 77. до г. д-р. Ст. Матановића.

2—3

УЗ ТВОРНИЧКЕ ЦИЈЕНЕ

ВАЖНО! ВАЖНО!

ЗА

ОБУЋАРЕ
ТРГОВАЧКО СТОВАРИШТЕ КОЖА

ФИЛИЛА

Ашер С. Алкалај
У ДУБРОВНИКУ

ПРЕПОРУЧУЈЕ СВОЈЕ СКЛАДИШТЕ НАЈБОЉИХ СВАКОВРСТНИХ

КОЖА

И СВИХ ДРУГИХ ПРИПАДАКА ЗА ОБУЋАРСКЕ РАДЊЕ

Уз творничке цијене

НАРУЧБИНЕ ОБАВЉАЈУ СЕ БРЗО И ТАЧНО
НА ВЕЛИКО И НА МАЛО

УЗ ТВОРНИЧКЕ ЦИЈЕНЕ

23—25

НА ВЕЛИКО И НА МАЛО